

Всякому місту — звичай і права (скорочено)

Григорій Сковорода

Всякому місту — звичай і права,
Всяка тримає свій ум голова:
Всякому серцю — любов і тепло,
Всякеє горло свій смак віднайшло.
Я ж у полоні нав'язливих дум:
Лише одне непокоїть мій ум.
Панські Петро для чинів тре кутки,
Федір-купець обдурити прудкий,
Той зводить дім свій на модний манір, ,
Інший гендлює, візьми перевір!
Я ж у полоні нав'язливих дум:
Лише одне непокоїть мій ум.
Той безперервно стягає поля,
Сей іноземних заводить телят.
Ті на ловецтво готують собак,
В сих дім, як вулик, гуде від гуляк,
Я ж у полоні нав'язливих дум:
Лише одне непокоїть мій ум.
Ладить юриста на смак свій права,
З диспутів учню тріщить голова.
Тих непокоїть Венерин амур,
Всякому голову крутить свій дур.
В мене ж турботи тільки одні,
Як з ясным розумом вмерти мені.
Знаю, що смерть — як коса замашна,
Навіть царя не обійде вона.
Байдуже смерті, мужик то чи цар, —
Все пожере, як соломі пожар.
Хто ж бо зневажить страшну її сталь?
Той, в кого совість, як чистий кришталь...

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

У вірші "Всякому місту — звичай і права..." Г. Сковорода розмірковує над тим, що багато людей перебувають у полоні своїх згубних пристрастей, марно витрачають життя, обманюють інших, наживаються за їхній рахунок. У ліричного ж героя поезії є

одна турбота, один клопіт — як прожити життя чесно, по совісті. Але смерть нікого не пощадить — ні царя, ні мужика, і постати перед нею спокійно може лише той, у кого "совість, як чистий кришталь". Кожна строфа вірша закінчується однією думкою — про що має турбуватися людина. У творі багато перелічень, порівнянь, дотепних висловів, які характеризують марнославство людей. Цей вірш виконується як пісня, використаний І. Котляревським у п'єсі "Наталка Полтавка".